Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

ZESPOŁU SZKÓŁ W BOROWYM MŁYNIE

PRZEDSZKOLE, SZKOŁA PODSTAWOWA

IM. KS. BERNARDA GOŃCZA

ROK SZKOLNY 2021/2022

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

„Każdy z Was, młodzi przyjaciele, znajduje też w życiu jakieś swoje Westerplatte,

jakiś wymiar zadań, które trzeba podjąć i wypełnić,

jakąś słuszną sprawę, o którą nie można nie walczyć,

jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylić, nie można zdezerterować.

Wreszcie, jakiś porządek prawd i wartości, które trzeba utrzymać i obronić, tak jak to Westerplatte.

Utrzymać i obronić, w sobie i wokół siebie, obronić dla siebie i dla innych”.

Jan Paweł II

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

„**Wychowanie,** świadomie organizowana działalność społeczna, której celem jest wywołanie zamierzonych zmian w osobowości człowieka. Zmiany te obejmują zarówno stronę poznawczo-instrumentalną, związaną z poznaniem rzeczywistości i umiejętnością oddziaływania na nią, jak i stronę aksjologiczną, która polega na kształtowaniu stosunku człowieka do świata i ludzi, jego przekonań i postaw, układu wartości i celu życia. Proces i wyniki wychowania kształtują się pod wpływem:

1. świadomego i celowego oddziaływania odpowiedzialnych za wychowanie osób i instytucji (m.in. rodziców, nauczycieli, rodziny, szkoły, organizacji społeczno-politycznych i kulturalnych,
2. systemu wychowania równoległego, a zwłaszcza odpowiednio zorganizowanej działalności środków masowego oddziaływania,
3. wysiłków jednostki nad kształtowaniem własnej osobowości". **Wincenty Okoń**

„**Wychowanie** to proces wspomagania wychowanka w rozwoju, ukierunkowanym na osiąganie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej". **Zbigniew B. Gaś**

„**Profilaktyka** to wszystkie działania podejmowane w celu zapobiegania pojawieniu się i/lub rozwojowi niepożądanych zachowań, stanów lub zjawisk w danej populacji. Istotą tych działań jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których występowanie lub nasilenie się jest w przyszłości prawdopodobne". **Barbara Wojnarowska**

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

Spis treści:

I. Wstęp do programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.
II. Wartości wybrane przez społeczność szkolną.
III. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym.
IV. Akty prawne.
V. Wizja szkoły.
VI. Misja szkoły.
VII. Cel ogólny i cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego.
VIII. Sylwetka absolwenta – jakim człowiekiem ma być nasz absolwent?
IX. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły.
X. Ceremoniał i tradycje szkolne.
XI. Tryb postępowania w sytuacjach trudnych.
XII. Ewaluacja.
XIII. Uchwalenie programu wychowawczo-profilaktycznego.
XIV. Plan działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole.

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

I. Wstęp do programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły

Zespół Szkół w Borowym Młynie – Przedszkole, Szkoła Podstawowa im. ks. Bernarda Gończa znajduje się na terenie wiejskim. Organem prowadzącym jest Gmina Lipnica. Nadzór pedagogiczny sprawuje Kuratorium Oświaty w Gdańsku z Delegaturą w Słupsku. Jest to szkoła publiczna, w której skład wchodzi 10 oddziałów. W placówce pracuje 20 nauczycieli. Do szkoły uczęszczają uczniowie z Borowego Młyna, Upiłki, Kobylich Gór, Wierzchociny, Prądzony, Zagwiazdy, Dębowego, Smolnego, Lipnicy, Łąkiego. Do przedszkola uczęszcza 40 dzieci, do szkoły podstawowej 94 uczniów. Rodzice i uczniowie uznają szkołę za bezpieczną. Szkoła wspomaga rodziców w wychowaniu dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół w Borowym Młynie dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Sytuacja pandemii Covid-19 wymusiła zwrócenie szczególnej uwagi na dbanie o bezpieczeństwo i zdrowie własne i innych. Koniecznością okazało się wdrożenie i przestrzeganie dodatkowych procedur bezpieczeństwa wymagane od uczniów, rodziców i pracowników szkoły. Sytuacja długotrwałej izolacji pokazała jak ważne są relacje międzyludzkie i funkcja szkoły w ich prawidłowym realizowaniu. Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele wspomagają wszechstronny i harmonijny rozwój podopiecznych, a uczniowie akceptują siebie i są otwarci na potrzeby drugiego człowieka, żyją nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest spójny ze szkolnym zestawem programów nauczania, uwzględnia wszystkie wymagania zawarte w podstawie programowej. Jego realizacja jest zadaniem zarówno całej szkoły jak i każdego nauczyciela. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany będzie w Zespole Szkół - Przedszkolu, Szkole Podstawowej im. ks. Bernarda Gończa w Borowym Młynie przez uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników niepedagogicznych, na dwóch etapach edukacyjnych:

- Przedszkole
- Szkoła Podstawowa kl. I-VIII.

II. Wartości wybrane przez społeczność szkolną

Praca wychowawcza skoncentrowana jest wokół wartości takich jak:

- okazywanie szacunku innym osobom,
- dbałość o bezpieczeństwo i zdrowie własne i innych osób,
- sprawiedliwość,
- uczciwość, szczerość, wiarygodność,
- pomoc potrzebującym,
- kierowanie się własnym sumieniem,
- kreatywność,
- godne i kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią,
- prawdomówność,
- dbałość o honor i tradycje szkoły,
- poszanowanie wartości i godności ludzkiej,
- wywiązywanie się z obowiązków ucznia.

III. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół w Borowym Młynie został opracowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, analizy aktualnej sytuacji epidemicznej, sytuacji wychowawczej szkoły, diagnozy potrzeb środowiska szkolnego oraz aktualnej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących dotyczących uczniów, ich rodziców, wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn
tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

W analizie sytuacji wychowawczej szkoły zostały uwzględnione:

- potrzeby uczniów i ich oczekiwania związane z powrotem do szkoły po wielotygodniowej izolacji
- potrzeby rodziców
- potrzeby rozwojowe nauczycieli
- sukcesy wychowawcze szkoły.

Diagnozę potrzeb środowiska szkolnego oraz diagnozę czynników chroniących i czynników ryzyka przeprowadzono na podstawie:

1. Ankiet skierowanych do:
    - uczniów kl. IV-VIII SP
    - nauczycieli wychowawców
    - nauczycieli przedmiotowców;
2. Analizy dokumentów:
    - wnioski z nadzoru prowadzonego przez dyrektora
    - wnioski wynikające z przeprowadzonych zebrań z rodzicami
    - bieżąca analiza wpisów w dzienniku elektronicznym
    - indywidualnych teczek uczniów
    - konsultacji z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Miastku.
3. Obserwacji.

Przeprowadzona analiza sytuacji wychowawczej pozwoliła wyodrębnić czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące w środowisku szkolnym. Stanowiły one ważną podstawę przy projektowaniu działań zapobiegawczych. Jednocześnie zidentyfikowano

oczekiwania uczniów, ich rodziców i nauczycieli, co pozwoliło na sformułowanie potrzeb i priorytetów w działalności wychowawczej oraz profilaktycznej szkoły.

Czynniki ryzyka:

- skutki psychospołeczne pandemii koronawirusa Covid-19
- nieprzestrzeganie przez uczniów ustalonych zasad w czasie nauki zdalnej
- trudności z samokontrolą, w szczególności problemy z wyrażaniem emocji
- trudności w umiejętności rozwiązywania konfliktów
- nadmierne korzystanie z Internetu, gier komputerowych
- niedbałość o higienę i choroba pasożytnicza.

Czynniki chroniące:

- „mała szkoła” – brak anonimowości w szkole
- dobra atmosfera w szkole
- działania integrujące w szkole po powrocie do szkół
- zdecydowany brak akceptacji dla przemocy
- wypracowane procedury bezpieczeństwa
- uczniowie czują się w szkole bezpiecznie
- sukcesy uczniów
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych także w formie online

- dobra współpraca ze środowiskiem rodzinnym
- silna więź emocjonalna dziecka z rodzicami
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Miastku
- współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły (Komendą Powiatową Policji w Bytowie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnicy, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lipnicy, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Bytowie)
- obecność w szkole specjalistów (terapeuci pedagogiczni, pedagog, logopeda).

Jednocześnie określono problemy występujące w szkole, stanowiące podstawę działalności profilaktycznej w szkole:

- konflikty między rówieśnikami, doświadczanie izolacji
- szkodliwe dla uczniów korzystanie z nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych (gry komputerowe, portale społecznościowe)
- naruszanie dyscypliny szkolnej na lekcjach online
- ujawnianie w relacjach z innymi zachowań agresywnych (agresji fizycznej i słownej)
- nawracająca choroba pasożytnicza
- nadwaga i otyłość uczniów.

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn
tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

IV. Akty prawne

1. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r (Dz. U. Nr 78 poz.483 ze zmianami).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.59).
5. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
6. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
7. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
8. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591)

11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 poz.493).
12. Narodowy Program Zdrowia (NPZ) na lata 2016 – 2020 w zakresie celu operacyjnego nr 2 „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi", w którym się mieszczą: Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowy Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
13. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.
14. Statut Zespołu Szkół w Borowym Młynie.
15. „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny" - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.

Ponadto wykorzystano:

Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego" – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

V. Wizja szkoły

Wizja szkoły to nie tylko realizacja istniejących priorytetowych obszarów działalności każdej placówki oświatowej, to także realizacja zadań, które wyróżniają szkołę spośród innych. Wizja Zespołu Szkół w Borowym Młynie:

SZKOŁA:

- jest miejscem, w którym uczniowie chcą się uczyć.
- dba o jak najlepsze efekty kształcenia i rozwój uczniów.
- jest miejscem, w którym uczniowie czują się bezpiecznie.
- jest instytucją współpracującą ze społecznością lokalną.
- pielęgnuje tradycje kulturowe i regionalne.
- propaguje treści ekologiczne, zasady zdrowego trybu życia.
- jest efektywnie zarządzana.

VI. Misja szkoły

Szkoła jest miejscem dobrych relacji międzyludzkich i działa po to, aby uczniowie byli solidnie przygotowani do dalszej nauki i życia w dynamicznie zmieniającym się świecie XXI wieku.

VII. Cel ogólny i cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego

Cel ogólny:

Dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia, tak by w przyszłości mógł wypełniać obowiązki rodzinne i obywatelskie w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Cele szczegółowe:

1. Promowanie zdrowego stylu życia. (sfera fizyczna)
2. Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. (sfera emocjonalna)
3. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań. (sfera społeczna)
4. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji. (sfera aksjologiczna)

VIII. Model absolwenta

Uczeń kończący Zespół Szkół w Borowym Młynie, niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów, będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie. Absolwent odnajdzie swoje miejsce w szkole ponadpodstawowej, w nowym środowisku, a dalsze zdobywanie wiedzy będzie traktował jako podstawę własnego rozwoju. W związku z powyższym absolwent szkoły, będzie człowiekiem, który:

- posiada swoją godność, poczucie własnej wartości, szanuje prawa innych,
- jest uczciwy, tolerancyjny i odpowiedzialny, odróżniający dobro od zła, kierujący się zasadami moralnymi,
- jest ambitny, aktywny, ciekawy świata i wiedzy, mający różne zainteresowania,
- jest odpowiedzialny za stan środowiska naturalnego, racjonalnie korzysta z zasobów przyrody,
- ma poczucie humoru i radzi sobie ze stresem,

- stosuje w życiu codziennym zasady dobrego wychowania i utożsamia się z nimi,
- potrafi sprawnie obsługiwać komputer i inne urządzenia multimedialne,
- potrafi samodzielnie i krytycznie myśleć oraz korzystać z różnych źródeł informacji,
- potrafi wiedzę i umiejętności zastosować w praktyce,
- potrafi i chce podejmować wybory sprzyjające zachowaniu szeroko pojętego zdrowia,
- zna, szanuje i pielęgnuje historię, kulturę i tradycję regionu oraz kraju,
- sprawnie komunikuje się w obcych językach, zwłaszcza w języku angielskim

IX. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,

- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytycznych MEiN, MZ i GIS" obowiązujących w okresie pandemii, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów,

- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania,
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,

- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwala go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- przestrzegają reguł sanitarnych określonych w „Wytycznych MEiN, MZ, GIS", obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,

- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii COVID-19,

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,

- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wpiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwala w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

X. Ceremoniał i tradycje szkolne

Zespół Szkół w Borowym Młynie posiada własny sztandar i logo. Warunki stosowania sztandaru i logo zespołu, ceremoniał szkolny oraz organizację świąt państwowych i szkolnych w zespole określa „Regulamin ceremoniału szkolnego Zespołu Szkół w Borowym Młynie".

XI. Tryb postępowania w sytuacjach trudnych

W razie wystąpienia sytuacji trudnych obowiązują „Procedury zapewniania bezpieczeństwa uczniom Zespołu Szkół w Borowym Młynie".

XII. Ewaluacja

Program wychowawczo-profilaktyczny będzie podlegać ewaluacji, a sformułowane w niej wnioski posłużą do wprowadzenia zmian w programie.

XIII. Uchwalenie programu wychowawczo-profilaktycznego

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół w Borowym Młynie został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną w dniu 30.09.2021 r.

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

XIV. Plan działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Sfera fizyczna			
Promowanie zdrowego stylu życia			
1. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych oraz higienę ciała i umysłu. Szczególne zwrócenie uwagi na zalecenia i wytyczne w związku z epidemią COVID-19:	• stałe monitorowanie sytuacji zdrowotnej uczniów w związku z epidemią Covid-19, • stosowanie zaleceń epidemicznych GIS, MEN, MZ (pomiary temperatury ciała u uczniów, systematyczna dezynfekcja rąk, sal i pomieszczeń, noszenie maseczek, dystans społeczny), • podnoszenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej, w tym szczególnie dotyczącej profilaktyki Covid-19, • przeprowadzenie rozmów wśród rodziców uczniów powyżej 12 roku życia nt. szczepienia przeciw Covid-19, • zorganizowanie miejsca na przeprowadzenie procesu szczepień,	cały rok wrzesień 2021 r. cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog

	• bieżące informowanie rodziców o sytuacji epidemicznej w szkole oraz wytycznych w tym zakresie, • prowadzenie zajęć z wychowawcą, • w razie potrzeby, przejście w tryb edukacji zdalnej i/lub hybrydowej.	wg. potrzeb	
2. Kształtowanie postaw prozdrowotnych:	• pogadanki/lekcje na temat zdrowia i zdrowego stylu życia, • pogadanki/lekcje dotyczące zdrowych nawyków żywieniowych zapobiegających nadwadze oraz chorobom cywilizacyjnym, • realizacja programu „Żyj smacznie i zdrowo”, • realizacja innowacji „Jem zdrowo – ćwiczę wzorowo”, • spotkania z pielęgniarką mające na celu promowanie zdrowia, • realizacja programu dla szkół – Owoce i warzywa, Mleko i przetwory mleczne, • zajęcia o tematyce niebezpieczeństw związanych z używaniem środków psychoaktywnych, • dbałość o prawidłową higienę, postawę ciała,	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, koordynatorzy projektów, pielęgniarka

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn
tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

	rozpoznawanie i korygowanie wad postawy, • udział w projekcie NFZ - Fluoryzacja, • realizacja programu żywienia w oparciu HACAP, • udział w konkursach dotyczących promocji zdrowia.		
3. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, planowanie racjonalnego i aktywnego spędzania czasu wolnego:	• zajęcia poruszające temat aktywności psychoruchowej i jej wpływu na rozwój i zdrowie, • organizowanie zajęć SKS, • organizowanie zajęć gimnastyki korekcyjnej, • obchody Andrzejek, • obchody Święta Szkoły, • organizacja Pierwszego Dnia Wiosny, • obchody Dnia Dziecka, • uczestnictwo w wycieczkach tematycznych, turystyczno-krajoznawczych, rowerowych, • organizowanie w nocy filmowych, gier i zabaw.	cały rok, zgodnie z harmonogramem roku szkolnego	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, koordynatorzy
4. Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania zainteresowań i uzdolnień jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie	• udział uczniów w zajęciach wychowania fizycznego, • udział w turniejach i zawodach sportowych, • realizacja innowacji: Koło Polarne – Śnieżna Gwiazda, • udział w kole zainteresowań „Szachy”,	zgodnie z harmonogramem roku szkolnego	nauczyciel WF, pedagog, koordynatorzy

fizyczne i psychiczne:	• spotkania „Szkolnego Klubu Filmowego”, • zorganizowanie Tygodnia profilaktyki.		
5. Upowszechnianie wiedzy proekologicznej oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń środowiska:	• udział w akcji Sprzątanie świata – „Myślę, więc nie śmiecę”, • obchody Dnia Ziemi, • przeprowadzenie lekcji dotyczących przyczyn i skutków degradacji środowiska oraz sposobów jego ochrony (smog, zanieczyszczenia wód, odpady i ich segregacja, susza, klęski żywiołowe, efekt cieplarniany itp), • organizowanie i udział w konkursach przyrodniczych, ekologicznych, • zorganizowanie prelekcji na tematy ekologiczne przy współpracy ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytowie, • zbiórka baterii, • segregacja odpadów.	zgodnie z harmonogramem roku szkolnego	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele przyrody, biologii, wszyscy pracownicy szkoły

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

Sfera emocjonalna			
Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości			
1. Rozwijanie indywidualnych zainteresowań i uzdolnień:	• organizowanie zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych: - przedmiotowych, - regionalnych, • organizowanie i udział w konkursach: - przedmiotowych, - wiedzowych, - recytatorskich, - artystycznych, - i innych, • upowszechnianie czytelnictwa – organizacja zajęć bibliotecznych, wystaw, konkursów, • organizacja zajęć o tematyce związanej z wyborem ścieżki edukacyjno-zawodowej w oparciu o predyspozycje i zainteresowania uczniów,	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy, bibliotekarz
2. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, świadomości mocnych stron, akceptacji, ograniczeń i niedoskonałości:	• prowadzenie zajęć na temat samoakceptacji, poczucia własnej wartości, • konsultacje z pedagogiem,	cały rok wg. potrzeb	dyrektor, wychowawcy, pedagog

	• prezentowanie prac i osiągnięć uczniów.		
3. Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach sukcesu i porażki:	• realizacja oceniania kształtującego, • prowadzenie zajęć o tematyce efektywnego uczenia się i dostosowania do różnych sytuacji życiowych (egzamin, zawody itp.).	cały rok	dyrektor, nauczyciele
4. Promowanie postępów w nauce i zachowaniu	• nagradzanie za dobre wyniki w nauce – różnorodne formy nagród dla uczniów np. stypendia naukowe, sportowe, książki, dyplomy, podziękowania, spotkanie z Wójtem Gminy Lipnica itp. • wyróżnianie uczniów biorących udział w konkursach i zawodach oraz angażujących się w życie szkoły, • prezentowanie osiągnięć uczniów na szkolnej stronie internetowej, tablicy informacyjnej, podczas zebrań z rodzicami.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele
5. Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu i sposobów radzenia sobie z nim. Przeciwdziałanie depresji, PTSD	• prowadzenie zajęć na temat stresu i sposobów radzenia sobie z nim np.: Stres w moim życiu, Jak sobie radzić ze stresem, • prowadzenie zajęć „Nastoletnia depresja – przyczyny, objawy i wsparcie w chorobie”,	cały rok	pedagog

	• wskazywanie miejsc szukania pomocy w sytuacjach trudnych.		
6. Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa, rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy poszkodowanym:	• zapoznanie uczniów i egzekwowanie regulaminów i zarządzeń obowiązujących w szkole mających na celu zapewnianie uczniom bezpieczeństwa, • zapoznanie uczniów i rodziców z procedurami obowiązującymi w szkole w sytuacjach zagrożenia i epidemii koronawirusa, • zorganizowanie spotkania z policjantem na temat bezpiecznej drogi do szkoły, bezpiecznych ferii zimowych, bezpiecznych wakacji, • prowadzenie zajęć dotyczących zasad udzielania pierwszej pomocy, • realizacja innowacji „Mały ratownik”, • eksponowanie na gazetkach numerów alarmowych oraz informacji o osobach i instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacjach zagrożenia i kryzysowych, • zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa pożarowego	cały rok	dyrektor, wychowawcy, wszyscy nauczyciele, koordynatorzy, pracownicy szkoły, rodzice

	oraz właściwym zachowaniem na wypadek alarmu; przeprowadzenie próbnych ewakuacji.		
7. Rozwijanie kompetencji cyfrowych przy jednoczesnym uświadamianiu zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych:	• pogadanki/lekcje na temat: uzależnienia od cyberprzestrzeni, cyberbullyingu, stalkingu, mowy nienawiści w sieci, ochrony danych osobowych, świadomego korzystania ze środków masowego przekazu, w tym telefonów komórkowych, portali społecznościowych, • wykorzystanie zaplecza medialnego szkoły podczas zajęć, • zajęcia koła informatycznego, • prelekcje filmowe na temat uzależnień.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, pedagog, informatyk
8. Kształtowanie świadomości uczniów na temat uzależnień i zagrożeń z nimi związanych:	• zajęcia związane z tematyką uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, • zajęcia/rozmowy podnoszące świadomość uczniów nt. szkodliwości e-papierosów i innych nowych	cały rok	dyrektor, wychowawcy, pedagog, rodzice.

	środków mogących zawierać substancje niebezpieczne (np. nieodurzająca marihuana itp.), • realizacja programu antytytoniowej edukacji – „Bieg po zdrowie”, • realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS, • zajęcia informacyjno-edukacyjne związane z problemem picia i nadużywania alkoholu, • zorganizowanie zajęć dla rodziców związanych z tematyką uzależnień wśród młodzieży szkolnej.		dyrektor, wychowawcy, pedagog, rodzice.
9. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów:	• prowadzenie zajęć nt. sposobów skutecznego rozwiązywania konfliktów i współpracy w grupie, • reagowanie i pomoc w wyjaśnieniu konfliktów rówieśniczych.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, pedagog, wszyscy nauczyciele.
10. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Zapobieganie wzajemnej agresji i mowie nienawiści:	• tworzenie w szkole atmosfery sprzyjającej otwartości i przyzwolenia na dyskusję w relacjach z uczniami, rodzicami, nauczycielami i całą społecznością szkolną.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, pedagog, wszyscy nauczyciele

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

Sfera społeczna			
Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań.			
1. Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich potrzeb i problemów poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy – wolontariat:	• działalność Szkolnego Wolontariatu, • organizowanie akcji charytatywnych na rzecz potrzebujących - zbiórka nakrętek, - udział w akcji Góra Grosza, - zbiórka znaczków „Każdy znaczek wspiera misje”, - udział w akcji WOŚP, • organizacja Dnia Kolorowej Skarpetki.	cały rok	dyrektor, opiekun Szkolnego Wolontariatu, nauczyciele
2. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, autoprezentacji, kompetencji społecznych. Wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów w sposób szanujący innych:	• prowadzanie zajęć o charakterze prospołecznym i kształtowanie postawy szacunku, empatii i tolerancji, • zajęcia na temat sztuki autoprezentacji i przygotowania do rozmowy, • wspieranie samorządności uczniów: - organizowanie wyborów do samorządów klasowych i Samorządu Uczniowskiego, - praca w samorządach klasowych - zachęcanie do	cały rok wrzesień 2021r.	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, opiekun Samorządu Uczniowskiego

	działalności na rzecz klasy i szkoły, - włączanie uczniów w realizację zadań i przedsięwzięć Samorządu Uczniowskiego, • podejmowanie działań zespołowych na rzecz klasy, szkoły, organizacji i środowiska lokalnego, • organizowanie pomocy koleżeńskiej (np. pomoc w odrabianiu lekcji, pomoc w uzupełnianiu braków spowodowanych absencją).	cały rok	
3. Odpowiedzialne budowanie relacji koleżeńskich, stosowanie się do obowiązujących reguł:	• integracja zespołów klasowych, • organizacja klasowych i szkolnych imprez integracyjnych, • zawieranie kontraktów klasowych, • prowadzenie szkolnej „anonimowej skrzynki na sygnały”.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog
4. Inspirowanie do aktywności twórczej i twórczego myślenia. Samorealizacja poprzez twórcze działanie. Kształtowanie postawy przedsiębiorczości:	• aktywny udział uczniów w życiu szkoły i w środowisku lokalnym – wystawy, konkursy, prezentacje, przeglądy, występy w szkole i poza nią.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog
5. Współpraca z instytucjami	• współpraca z PPP, Policją, GOPS, GKRPA, OSP, ZI,	cały rok	dyrektor,

wspierającymi pracę szkoły:	Urzędem Gminy, Radą Sołecką, Ośrodkiem Zdrowia, Parafią, Biblioteką Wiejską w Borowym Młynie, KGW Borowianki, polegająca na podejmowaniu działań na rzecz dzieci i młodzieży.	wg. potrzeb	wychowawcy, nauczyciele, pedagog
6. Współpraca z rodzicami / opiekunami:	• wybór reprezentantów do Rady Rodziców oraz jej działalność, • konsultacje, • prowadzenie zajęć otwartych dla rodziców, • angażowanie rodziców w życie klasy, przedszkola, szkoły, • organizacja zebrań rodziców oraz spotkań indywidualnych, • dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn

tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

Strefa aksjologiczna			
Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji			
1. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia:	• pogadanki na temat sfery motywacyjnej, inspirowanie do osiągania sukcesów i przygotowanie do radzenia sobie z niepowodzeniami, • organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z trudnościami w nauce w oparciu o diagnozę oraz analizę opinii i orzeczeń wydanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, • realizacja zajęć w ramach programu „Aktywny powrót do szkoły po pandemii”.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog
2. Wychowanie do wartości - kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną:	• zaspokojenie potrzeb emocjonalnych uczniów i budowanie więzi z uczniami, • pokazywanie uczniom istoty wartości, ich kategorii oraz znaczenia w życiu człowieka poprzez organizowanie apeli okolicznościowych, • reprezentowanie szkoły w uroczystościach	cały rok grudzień 2021 r.	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog

	okolicznościowych, • organizacja Przeglądu kolęd i pastorałek, spotkań wigilijnych, • organizacja kiermaszu świątecznego, • promowanie pozytywnych wzorców postępowania: - kultura słowa i rozmowy, - spożywanie posiłków, - szacunek do innych, • wdrażanie do poszanowania odmienności innych w sferze wiary, poglądów, upodobań, zainteresowań i sytuacji materialnej, • stosowanie metod aktywizujących oraz zachęcanie uczniów do działania.		

Zespół Szkół w Borowym Młynie
ul. Kaszubska 1
77-138 Borowy Młyn
tel./fax: 598218537
e-mail: zsborowy@wp.pl
www.zsborowymlyn.lipnica.pl

3. Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i regionalnej:	• umacnianie więzi ze społecznością lokalną, • integrowanie społeczności uczniowskiej poprzez organizowanie i udział w uroczystościach, imprezach lokalnych i środowiskowych: Dożynki Gminne, Jarmark Świąteczny, Gminny Przegląd Twórczości Kaszubskiej, Festiwal kaszubskich przebojów polskich i zagranicznych w Lipnicy, • poznanie przez uczniów najbliższej okolicy, jej walorów turystycznych, przyrodniczych, kulturowych np.: miejsca pamięci, • zaznajamianie i podtrzymywanie tradycji kaszubskich: jasełka – sztuka kaszubska, udział w Przeglądzie Zespołów Kolędniczych w Tuchomiu, • opieka nad miejscami pamięci, • rozbudzanie zainteresowania przeszłością swojej rodziny oraz historią lokalną i regionalną np.: pamiątki rodzinne, album rodziny, • organizowanie i udział w konkursach i przeglądach o charakterze regionalnym: recytatorskich, plastycznych, artystycznych itp.	cały rok wg. harmonogramów uroczystości	dyrektor, nauczyciele języka kaszubskiego, wychowawcy, nauczyciele,

	• promowanie kultury regionu poprzez wystawy, gazetki itp. • współpraca z instytucjami i organizacjami lokalnymi, • organizowanie wycieczek regionalnych, • organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi, • reprezentowanie dorobku artystycznego w środowisku lokalnym np. występy zespołu wokalnego.	cały rok wg. harmonogramów uroczystości	dyrektor, nauczyciele języka kaszubskiego, wychowawcy, nauczyciele